

dag (Frølund: Det er ikke afgjort!). — Det er i alt Fald vist, at der er foretaget meget omfattende Forarbejder, og det er sagt af den afgaaede høitagede Cultusminister, at det vil kunne forelægges paa næste Rigsdag. Jeg vil derfor stemme imod, at Loven nyder videre Fremme, og jeg troer, at Rigsdagen maatte have et Overmaal af ubekæftiget Tid og, jeg tillader mig at tilføie, et Undermaal af Lovgivningsaktivitet, dersom den virkelig troede at kunne fremme dette Forslag til en brugbar Lov.

B. Scholer: Jeg kan ikke indrømme, at denne Lovsmule er saa ubetydelig, som den ærede Forslagsstiller idag har meent, og han modsagde siden sig selv, idet han sagde, at den angik et meget vigtigt og gennemgribende Punkt; jeg antager ogsaa, at et saadant ikke kan kaldes ubetydeligt i vort Skolevæsens Udvikling, hvad enten jeg seer nedad til Familien eller opad til Staten eller jeg endelig seer hen til Skolen selv. Seer jeg nedad til Familien, da kan jeg ikke finde Forældrenes Ret til at have Indflydelse paa Beskikkelsen af den Mand, som skal have med deres Børns Opdragelse at bestille, skeet sin Fyldest. Saavel de mindre som de større Communalbestyrelser ere valgte for at varetage de kommunale Interesser, som jo saa godt som udelukkende ere af materiel Natur. Ved en Communalrepræsentation maa Eiendommen altid have en betydelig Indflydelse; ved Beskikkelsen af den Mand derimod, som skal opdrage Børnene, kan Communalbestyrelsen ikke stiges at repræsentere Forældrene. Jeg kunde, som jeg sidst berørte, forstaae, at der gaves Forældrene Indflydelse ved Beskikkelsen af Skolelæreren, jeg skal i den Henseende tillade mig at henvise til vore gamle kirkelige Forhold, som endnu bestaae i det Slesvigiske, hvor det ikke er Communalbestyrelsen, der har Stemmeret, men hvor Familiefædrene have den ved Beskikkelsen af den Mand, der skal varetage deres aandelige Interesser. Hvis denne Familiefædrenes Ret i et Hjerteanliggende her var skeet sin Fyldest, skulde jeg gjerne forsaavidt have holdt paa Lovforslaget, men det er ikke skeet; det er overladt til Sogneforstanderskaberne at have Indstillingsretten. Paa den anden Side me-

ner jeg, at Statens Ret heller ikke er skeet sin Fyldest. Man er her strax gaaet hen og har afgjort det vigtige Principspørgsmaal, om Folkefællekassen skal være et kommunalt eller et Stats-Anliggende; man forsøger her at lægge en afgjørende Indflydelse i de større kommunale Autoriteters Hænder og udelukker derved ganske Staten fra at have regulerende Indflydelse paa Besættelsen af Skolelærereembederne. For mig stiller Sagen sig saaledes i Analogie med den ældre Besættelse her i Landet af Præsteembeder, som endnu bestaaer i Slesvig, at der burde tages Hensyn til de enkelte Inddividers Hjerteanliggender, og at Staten som den, der skal regulere Hjertets Tilskyndelser, som den, der har Forstand, ikke maa skubbes tilside. Seer jeg endelig hen til Skolen selv, da forekommer det mig, at man her gaar hen og stiller ad, hvad der dog i Navnet, og som jeg haaber ogsaa i Begrebet, maa være en Enhed, Skolen. Vi have Skoler, som ere Stats-skoler, og vi have Skoler, som vi kalde Folkeskoler, men hvor Staten ogsaa hidtil har haft den hele Styrelse, uagtet den jo har indrømmet Communalbestyrelserne overordentlig meget ved Anordningen af 1814. Nu ere vi endelig komne dertil, at den hele Skole i Landet er bleven henlagt under een Magt, men ved nu at vedtage et Lovforslag som dette, skulle vi det ad, som vi maatte ønske efterhaanden kunde være sammen til et organisk Hele, og jeg maa tilstaae, at, hvis Staten gik hen og lod Almuefællekassen slippe ud af sin Haand, da vilde jeg ansee det, som vi nu give til det lærde Skolevæsen, som jo dog maa betragtes som et Statsanliggende, at være altfor meget, om vi end har for har bleve mere farrige. Jeg haaber, at der igjen vil opgaae de Dage for Landet, da den eenfoldige Bondeskarl og den fattige Huusmands Søn kunne ligesom i Morten Borups og Hans Tausens Dage gaae hen til den lærde Skoles Dør og banke paa og blive lukkede ind; jeg haaber, at det skal være en Frugt af Danmarks Folkesfrihed, at Unglingen i fattige Aar kan komme frem til videnskabelig Dannelse; jeg haaber, at der skal komme den Dag, da hele Danmarks Skole skal staae som en organisk Enhed fra det laveste Trin og indtil